

ПСИХОЛОГИЯ ФАНИНИГ НАЗАРИЙ МУАММОЛАРИ

Salixodjayeva Dilnoza Anvarovna

203- maktab psixologi

Annotatsiya: Ushbu maqola psixologiya sohasidagi asosiy nazariy muammolar, ularning barqaror tabiati va inson xatti-harakatlarini tadqiq qilish va tushunishga doimiy ta'siri, psixologiya o'qitishni qulaylashtirish va takomillashtirishning samarali yo'llari, psixologiya o'qitishni qulaylashtirishning metodologik muammolar yechimi to'g'risida to'liq bayon qilingan.

Kalit so'zlar: metodologik muammolar, tadqiqot usullari, nazariy muammolar, psixologiya, refleksiya.

Kirish:

Inson ruhiyatining murakkab olamini o'rganuvchi psixologiya fani tadqiqotchilar o'rtasida asrlar davomida munozara va muhokamalarga sabab bo'lgan nazariy muammolarga duch kelishdan to'xtamaydi. Ruhiiy hayotning asosiy tamoyillariga taalluqli bu savollar aniq javoblarga ega emas va doimo ilmiy munozaralar markazida.

Hozirgi davrda psixologiya fanining muhim, dolzarb vazifalaridan biri — bu uning tadqiqot metodlari va prinsiplarini nazariy hamda metodologik jihatdan chuqurroq tadqiq qilishdan iboratdir. Jumladan, kuzatish juda sodda, ikki ko'rinishga ega bo'lgan amaliy tajriba metodi tariqasida tahlil qilinmasdan, balki uning murakkablik xususiyatiga xos metodikalarni qamrab olish zarurligini ta'kidlab o'tish, natijalarni qayd qilishning o'ta murakkab texnologiyasi mavjudligini, ijtimoiy psixologik yondashuvda u alohida ahamiyat kasb etishini uqtirib o'tish maqsadga muvofiqdir.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Nazariy psixologiya doirasi individual darajadan tashqarida guruh dinamikasi, ijtimoiy normalar, madaniyat va shaxs va atrof-muhit o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni o'rganishga kiradi. Unda ongning tabiati, shaxsiyatning kelib chiqishi, o'rganish va xotira mexanizmlari, inson motivatsiyasi va hissiyotiga ta'sir qiluvchi omillar haqidagi doimiy savollarga javob beriladi. Ushbu murakkab va ko'p qirrali hodisalarni chuqur o'rganish orqali nazariy psixologiya insonning holati va fikrlarimiz, his-tuyg'ularimiz va harakatlarimizni shakllantiradigan omillar to'g'risidagi bilimlarni kengroq izlashga hissa qo'shadi.

Psixologiya fanining nazariy muammolari qatoriga yana insonning inson tomonidan idrok qilinishini kiritish mumkin. Chunki insonning ayrim xususiyatlari uning yuz alomatlari, chehrasidagi o'zgarishlar, tana a'zolarining harakatlari orqali aniqlanadi. Odamning tashqi ko'rinishiga asoslanib, uning xarakter xususiyatlari,

xislatlari yuzasidan ishonchli mulohaza bildirish ko'p asrlik tadqiqot tarixiga ega bo'lsada, lekin muammoning tub ilmiy negizi endigina kengroq o'rganilmoqda.

Natijalar:

Psixologiya fanining nazariy muammolari qatoriga yana insonning inson tomonidan idrok qilinishini kiritish mumkin. Chunki insonning ayrim xususiyatlari uning yuz alomatlari, chehrasidagi o'zgarishlar, tana a'zolarining harakatlari orqali aniqlanadi. Odamning tashqi ko'rinishiga asoslanib, uning xarakter xususiyatlari, xislatlari yuzasidan ishonchli mulohaza bildirish ko'p asrlik tadqiqot tarixiga ega bo'lsada, lekin muammoning tub ilmiy negizi endigina kengroq o'rganilmoqda.

Psixologiya o'qitishni qulaylashtirish va takomillashtirishning yana bir muhim yo'li - o'qituvchilarga va talabalarga mo'ljallangan o'quv qo'llanmalari, darsliklar, uslubiy ko'rsatmalar, tavsiyalar, ishlanmalar ishlab chiqishdir. Mazkur muammo yechimining navbatdagi yo'li — har bir psixolog o'qituvchini attestatsiyadan o'tkazish, shartnoma asosida ishlash mezoniga rioya qilishdan iboratdir. Bu muammo rivojlangan mamlakatlarda allaqachon o'z yechimini topgandir.

Muhokama:

Shuni alohida ta'kidlash zarurki, psixologiyada refleksiya, ya'ni o'zini o'zi anglash shaxsning barcha hissiy, bilishga oid, irodaviy, boshqaruv xususiyatlarini oqilona baholashni bildiradi, degan qarashlar to hozirgi kungacha davom etmoqda. Bunday yo'sindagi ilmiy talqin qilish inson tomonidan o'zini o'zi aks ettira olishni bildiradi, xolos. Lekin o'zga kishilar uning shaxsiy sifatlarini qay hajmda bilishadi, unda qanday baholash imkoniyati mavjud, uning nimalarga qodir ekanligini tushuna olishadimi, degan savollarga javob berish orqali anglashning boshqa qirralarini aniqlash mumkin.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, psixologik bilimlarni o'zlashtirish, ulardan amaliyotda foydalanish uchun fanning barcha sohalari bo'yicha ma'lumotga ega bo'lish lozim. Psixologiya o'qitishni qulaylashtirish faqat metodologik muammolar yechimini qidirish bilan kifoyalanib qolmasdan, balki ta'lim berish, o'zlashtirish, xabarlarni qabul qilishning yangi shakllari, vositalari va variantlarini yaratishni ham qamrab oladi. Ayniqsa, bugungi kunda iqtidorli bolalar, aqliy salohiyati yuksak o'quvchilar muammosi muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Haydarov F.I. Xalilova N.I. Psixologiya fanlarini o'qitish metodikasi o'quv qo'llanma T.: "Aloqachi" 2007.
2. Ivanov P.I., Zufarova M.E. Umumiy psixologiya. Darslik. -T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati. 2008.
3. Shamshetova A., Melibayeva R. va boshqalar. Umumiy psixologiya fanidan UMK., 2016.
4. G'oziev E.G'. Psixologiya muammolari. T. "Universitet", 2000.